

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ :

İtiraz yoluna başvuran Mahkemenin Anayasa'ya aykırılık savının gerekçesinde özetle şunlar ileri sürülmüştür.

1- Anayasa'nın 2. maddesi karşısında, Devletin lâiklik kadar önemli niteliklerinden biri demokratik yapıya sahip bulunmasıdır. Özgürlükçü demokrasilerde topluma barış ve esenliği sağlayacak tüm olanakların sunulması ve üzerinde duyarlılıkla durulması temel ilkedir. Tüm sınıf ve kesimlerin barış ve özgürlük içinde yaşamalarını sağlayacak önlemler Devletçe alınıp sürdürülmeli, temel hak ve özgürlükler güvence altında tutulmalı, birbirine aykırı düşünceler doğal karşılanmalı, kısıntısız ve serbestçe açıklanma olanağı verilmelidir. Çağımızda utluluğun barış ve özgürlük yolundan geçtiği anlaşılmış, yeni ufuklar açan 1961 Anayasası bu ilkeleri açık ve kesin biçimde benimsemiştir. Anayasa'nın 11., 19. ve 20. maddeleri izlenen amacın ve benimsenen doğrultunun kesin kanıtlarıdır. Bu maddeler düşünce özgürlüğünü geniş ve kısıntısız olarak tanıtmakta ve güvence altına almaktadır. Anayasanın 11. maddesi özel nedenlerle sınırlamayı, 19. maddesi de kimi yasakları hükme bağlamıştır. Türk Ceza Yasası'nın 163. maddesinin getirdiği kısıntılar, din ve vicdan özgürlüğünün kötüye kullanılması, bu yoldan siyasal ya da kişisel çıkar, etkinlik sağlama durumlarına karşı doğal bir önlem olduğundan, zorunlu ve yerindedir. Böylece, din ve vicdan özgürlüğünün, dinsel kurumların, düşüncelerini kötü niyetli kişilerce ve bu amaçla kurulan kuruluşlarca yozlaştırılması önlenecektir. Ancak, 163/4. maddenin "amacıyla" sözcüğüne kadar olan bölümünde doğrudan doğruya bir art niyet, çıkar sağlama söz konusu olmaksızın salt lâikliğe aykırı sayılan görüşlerin açıklanıp savunulmasıyla ilgili düşünce cezalandırılmaktadır. Bu bölüm "amacıyla" sözcüğünden sonraki tümcenin haklı olarak kısıtlandıklarından ayrı bir konudur. Bu nedenle yalnızca düşüncelerin açıklanmasını, aşılama ve propaganda yapılmasını cezalandırmak düşünce özgürlüğünün özüne dokunduğundan Anayasa'nın 11., 19. ve 20. maddelerine aykırıdır. Düşüncelerin bir bölümünü tehlikeli sayarak yasaklayan bir anlayışın demokrasi ile bağdaştırılması olanağı yoktur. Yasa Koyucu toplum üzerinde düşünce sınırlamalarıyla vesayet kuramamalı, zıt düşüncelere hayat hakkı verilerek toplumda gelişme ve ilerleme sağlanmalı, yasaklamaların ilgi uyandırmasının önüne geçilmeli, gizlilik kısırlanmamalı, düşünceler açıkça tartışılıp yarar ve sakıncalar ortaya konulmalıdır. "Telkin" sözcüğü düşüncelerin cezalandırılmasına yol açabilir. Oysa Anayasa'nın 20. maddesi bu tür eyleme olanak tanımaktadır. Anayasa'nın 19. maddesinin kapsamı, 163/4. maddenin ilk tümcesiyle ilgili bir kısıtlamayı içerecek biçimde genişletilmemiştir.

2- Türk Ceza Yasası'nın 163. maddesinin dördüncü fıkrasındaki "lâikliğe aykırı olma, Devletin içtimaî veya iktisadi veya siyasî veya hukukî temel nizamları" sözleri içerik ve anlamları yönünden açık ve duru değildir. Bu konularda hukuk bilginleriyle yargı organları da kesin görüş birliğine varamadıklarından ayrı anlayışlara bağlı ayrı uygulamalara yol açılmakta, bu Anayasa'nın 33. Maddesindeki "cezaların yasallığı" ilkesine aykırı düşmektedir.

3- Ülkemizde dinsizlik propagandası yapılmasının herhangi bir suç oluşturmamasına karşın, "ekonomik - toplumsal gelişmenin islâm dinine ve şeriata bağlı kalındığı oranda gerçekleşebileceğini" savunan kişi, Türk Ceza Yasası'nın 163/4. maddesi gereğince kovuşturulabilmekte, böylece iki kişiden, dinsizliği savunan ceza yaptırımıyla karşılaşmamaktadır. Bu da Anayasa'nın 12. Maddesindeki eşitlik ilkesine aykırıdır.

Esas sayısı:1980/19

Karar sayısı:1980/48

Bu nedenler karşısında, Türk Ceza Yasası'nın 163. maddesinin dördüncü fıkrasının Anayasa'nın 11., 12., 19., 20. ve 33. maddelerine aykırı olduğuna ilişkin askeri savcı'nın savı ciddi bulunmuştur."